

Levenslang bijzonder

**Autisme congres Noord-Nederland
Drachten, 5 juni 2010**

*Inschrijving via NVA-site: klik op de button en volg de aanmeldprocedure.
De inschrijving start 1 mei en sluit 28 mei.*

Programma

- 10.00-10.30 uur - inloop
- 10.30-10.45 uur - opening voorzitters Friesland/Groningen/Drenthe
- 10.45-11.45 uur - Dr. Jan-Pieter Teunisse, lezing 'Een leven lang meedoen met autisme'.
- 11.45-12.15 uur - Ed van Tellingen (journalist DvhN), ervaringsdeskundige
- 12.15-13.00 uur - lunch
- 13.00-14.00 uur - 1e ronde workshops
- 14.00-14.15 uur - theepauze
- 14.15-15.15 uur - 2e ronde workshops

Lezing:

'Een leven lang meedoen met autisme' – dr. Jan-Pieter Teunisse.

In 2009 bracht de Gezondheidsraad een rapport uit met de titel: 'Autismespectrumstoornissen: een leven lang anders'. Daarmee plaatsen zij het autisme in de levensloop: je hebt het als kind, als adolescent, als volwassene en ook nog als oudere. In elke levensfase ziet het autisme er echter anders uit en zijn de vragen waar je mee te maken krijgt anders. Wat betekent het autisme voor school, voor werk, voor wonen, voor vrije tijd, voor vriendschap en voor relaties door de jaren heen? Hoe kun je voorkomen dat je een leven lang afhankelijk bent van professionele hulp? Wat heb je nodig om steeds meer zelf de regie te kunnen voeren over je eigen leven? Hoe kun je, ook met autisme, een leven lang meedoen in de maatschappij? Klinisch neuropsycholoog en lector Jan-Pieter Teunisse zoekt vanuit een levensloopvisie naar antwoorden op deze vragen.

Dr. Jan-Pieter Teunisse is als klinisch neuropsycholoog en onderzoeker werkzaam bij het Dr Leo Kannerhuis, als onderzoeker verbonden aan de afdeling Medische Psychologie van het UMC St. Radboud en als lector Levensloopbegeleiding bij Autisme aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Workshops:

- Autisme en onderwijs – Ellen Loykens
- Autisme en gezin – Marianne Dubbelman
- Autisme en wonen – Anneke van Diemen, Wilma de Groot, Gertjan Schuinder
- Autisme en werk – Freek Teselink
- Autisme en sexualiteit/pubers – Liesbeth de Wilde
- Autisme en relatie – Juco Wester
- Autisme op leeftijd – Karin Berman en collega
- Autisme en verstandelijk gehandicapt – Peter de Groot , Govert Halbersma, Jan Schreurs

ASS en onderwijs - Ellen Loykens

'Het is daar een jungle en ik moet me zien te redden'.

Over onderwijs na de basisschool. Jongeren met autisme lopen bij het volgen van het voortgezet en hoger onderwijs vaak aan tegen het verschil in hun intellectuele mogelijkheden en hun sociale en planningsmogelijkheden. In de workshop worden veel voorkomende probleempunten besproken die jongeren tegenkomen. Afgesloten wordt met tips en mogelijkheden om de problemen te verminderen. Aan de hand van een casusvoorbeeld maar ook in interactie met de deelnemers zullen we veel voorkomende knelpunten bespreken op wenselijke aanpassingen of verbeteringen. We zullen daarbij ook ingaan op de overgang van het ene naar het andere type school en wat dat voor kinderen betekent.

Ellen is gezondheidszorgpsycholoog en directeur van Molendrift.

ASS en gezin - Marianne Dubbelman

Sedert 1982 werkzaam in de psychiatrie. Thans werkzaam als psychiatrisch verpleegkundige. Zij werkt sinds 2007 voor Molemann. Bij de vestiging ECO is ze zich steeds meer gaan specialiseren in het aanbieden van systeemtherapie aan individuen, partners en gezinnen die te maken hebben met een ontwikkelingsstoornis.

ASS en wonen – Anneke van Diemen, Wilma de Groot en Gertjan Schuinder

Tijdens de workshop wordt aandacht besteedt aan:

- de overgangsfase van huis naar 'zelfstandig' wonen
- de drempels bij zelfstandig wonen
- ouders als participant
- woonervaringen van jongeren en volwassenen
- doorstroommogelijkheden

Anneke van Diemen is teamleider BW-jeugd, Gertjan Schuinder en Wilma de Groot zijn teamleiders bij de WWA te Zuidlaren.

ASS en werk – Freek Teselink

In de workshop wordt o.a. ingegaan op drempels bij het vinden en behouden van werk.

Welke begeleiding door leidinggevenden is helpend. Welke drempels kunnen er zijn in werksituaties, bij veranderingen binnen het werk of bij een nieuwe baan.

Freek heeft zelf het syndroom van Asperger. Hij heeft een bureau voor loopbaanbegeleiding en coaching met als specialisme het begeleiden van mensen met ASS.

ASS en seksualiteit/pubers – Liesbeth de Wilde

Over seksualiteit van mensen met een diagnose in het autistische spectrum is zowel in de literatuur als in studies & gepubliceerde artikelen nog weinig over bekend. In 2006 verscheen het boek Seks@autisme.kom, geschreven door o.a. H. Hellemans en P. Vermeulen: “ een programma voor relationele en seksuele vorming voor jongeren en volwassenen met autisme”. Het boek voldoet aan een vraag waar grote behoefte aan is. Seksuele vorming behoort bij de opvoeding in het algemeen. Maar hoe ga je daar mee om als er ook sprake is van een diagnose in het autistische spectrum. Dit vraagt een meer specifieke aanpak dan in de algemene opvoeding. De wijze waarop je communiceert, gevoelens verwoord en om gaat met prikkelgevoeligheid zijn allemaal aspecten die een rol spelen. Van belang is dat zodra de diagnose is gesteld, seksuele ontwikkeling een van de aandachtsgebieden moet zijn binnen de opvoeding. Het betreft een proactief gegeven, immers als de jongeren de informatie moeten halen van films of internet dan is de kans groot dat er een “verkeerd” beeld ontstaat ten aanzien van de beleving van seksualiteit. In deze workshop wordt een eerste aanzet gegeven over de wijze waarop je als ouder proactief kunt zijn in de seksuele ontwikkeling van deze kinderen.

Drs. L. de Wilde is g.z.- psychologe & pedagoge. Zij is onder andere verbonden aan het Steunpunt Autisme Noord en werkt tevens in haar eigen praktijk.

ASS en relatie – Juco Wester

‘Als er autisme in je relatie zit...’

In het noorden van Nederland is de afgelopen jaren een behandelvorm ontwikkeld voor (echt)paren van wie een van de partners een autisme spectrum stoornis heeft. Een van de ontwikkelde methodieken is een interactieve groeps cursus. In een serie van 8 zittingen van 3 uur wordt met maximaal 4 koppels via psychoeducatie, inzichtverwerving en vaardigheidsoefening gewerkt aan een groter begrip en een betere hantering van het autisme voor en in de relatie. Het betreft een duale begeleidingsvorm, waarbij door een autismedeskundige (gz-psycholoog) en een relatiedeskundige (systeemtherapeut) nauwgezet wordt samengewerkt voor een optimaal afgestemd aanbod. De zittingen bestaan uit een theoretisch (verbaal) en een praktisch (non-verbaal) gedeelte. Dit laatste wordt verzorgd door een bewegingsdeskundige (psychomotorisch therapeut). In de workshop wordt de methode m.b.v. powerpoint-presentatie en videomateriaal uitgelegd en zal worden ingegaan op vragen die bij de aanwezigen t.a.v. dit thema.

De workshop wordt gegeven door drs. J. Wester, klinisch psycholoog bij GGZ Friesland.

ASS op leeftijd – Karin Berman en collega

‘De ouder wordende autist’

Over de verschillende thema's die spelen bij ouder wordende mensen met een ASS (vanaf ± 45 jaar). Voorbeelden van thema's: (angst voor) het wegvallen van ouders en/of partner, ouderdomsproblemen en ass, wel of niet een diagnose laten stellen en de gevolgen daarvan. De workshop is gebaseerd op informatie van ervaringsdeskundigen, van professionals en uit de wetenschappelijke hoek.

Karin heeft zelf Asperger. Op volwassen leeftijd (42 jaar) werd zij gediagnosticeerd. In april jl. was in een documentaire van Kruispunt tv een portret van haar te zien. In het Wetenschappelijk Tijdschrift Autisme 3|2009 schreef zij: "Autismespectrumstoornissen: een leven lang anders. Aanvullende reactie op het rapport van de Gezondheidsraad, vanuit volwassenen perspectief". Zie voor het uitgebreide artikel www.tna.nl onder [deskundigheidsbevordering] en [reactie op rapport gezondheidsraad]. Karin Berman is als loopbaanadviseur werkzaam bij Toeleiding naar Arbeid.

ASS en verstandelijk gehandicapt - Peter de Groot , Govert Halbersma en Jan Schreurs
' Autisme en verstandelijke beperking'

De workshopleiders werken in Nieuw Woelwijck, een dorpsgemeenschap voor verstandelijk gehandicapten in Sappemeer, met ca. 400 bewoners.

Bij een groot deel van deze bewoners is er sprake van een stoornis in het autistische spectrum. De workshop wordt gegeven door Govert Halbersma, orthopedagoog die zich speciaal richt op de jonge bewoners van Nieuw Woelwijck. Hij krijgt hierbij ondersteuning van twee andere orthopedagogen: Peter de Groot, tevens voorzitter van de dorpsraad en Jan Schreurs, orthopedagoog van het eerste uur. In hun workshop zullen zij ingaan op de implicaties voor een persoon met een autistische stoornis en een verstandelijke beperking om te gaan wonen in een beschermde omgeving

Tijdens de inloop en gedurende de lunchpauze is er een informatiemarkt aanwezig.